

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВЕНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–септембар 2016.

Октобар 2016.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца	2
2. Експертиза ефективног страног новца	4
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца.....	6

1. Експертиза готовог новца

У првих девет месеци ове године, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован откривено је укупно 4.388 фалсификованих новчаница готовог новца, што је за 9,8% више него у истом периоду претходне године, када је откривено 3.995 комада тих новчаница. Посматрано у номиналном износу, то повећање износи 25,7% (6.505.150,00 динара у првих девет месеци 2016. у односу на 5.175.120,00 динара у истом периоду 2015.). Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

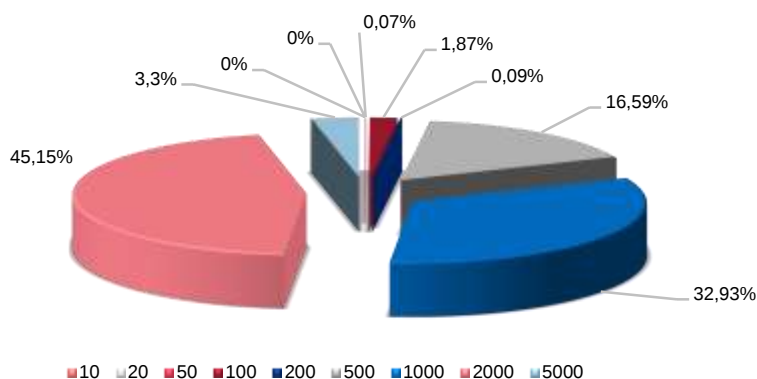
Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–септембар 2016.
(у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	145	1.981	1.445	728	4	82	3	0	0	4.388
Учешће у %	3,3	45,15	32,93	16,59	0,09	1,87	0,07	0	0	100

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице од 2000, 1000 и 500 динара (Графикон 1). Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 94,7% броја фалсификата новчаница готовог новца.

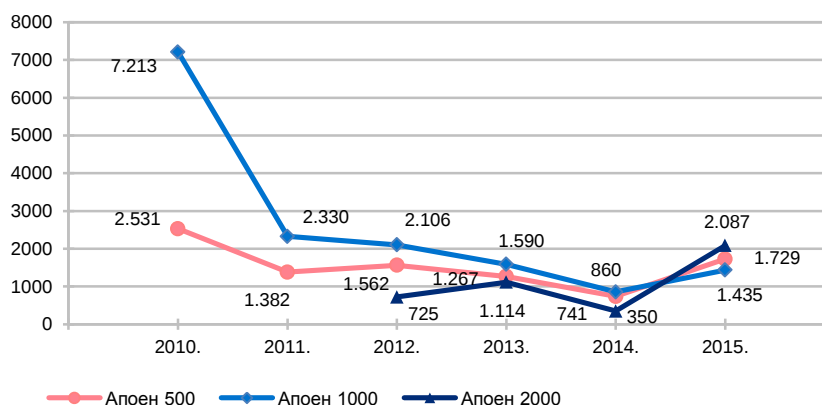
Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–септембар 2016.
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

На Графикону 2. приказано је кретање броја комада откривених фалсификата та три најзаступљенија апоена динара у последњих шест година.

Графикон 2. Најчешће фалсификовани апоени готовог новца (у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

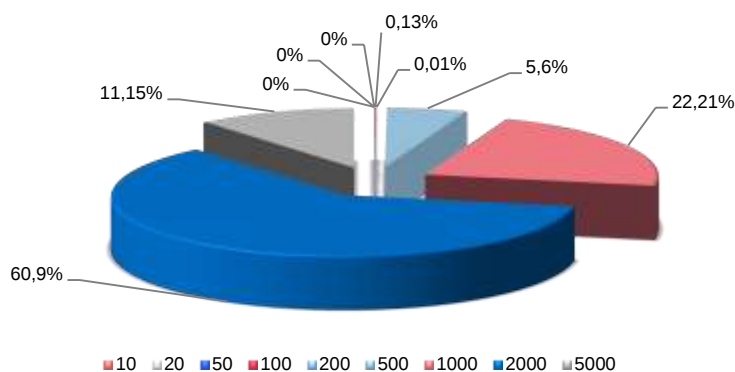
Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница од 2000 динара, затим 1000, 5000 и 500 динара (Табела 2. и Графикон 3). Процентуално изражено, та четири апоена заједно чине 99,9% фалсификата готовог новца.

Табела 2. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца јануар–септембар 2016. (у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	725	3.962	1.445	364,0	0,8	8,2	0,2	0	0	6.505,2
Учешће у %	11,15	60,9	22,21	5,6	0,01	0,13	0	0	0	100

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–септембар 2016. (номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако ставимо у однос откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, који је на дан 30. септембра 2016. износио 309,53 милиона комада новчаница, или 175,99 милијарди динара (Табела 3), видимо да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривен 14,2 комада фалсификованих новчаница готовог новца, тј. на милијарду динара у оптицају откривено је 36.964 динара фалсификованог новца.

Табела 3. Новчанице у оптицају – стање на дан 30. 09. 2016.

Апоен	Комада	Износ у RSD
5000	3.051.322	15.256.610.000
2000	37.419.008	74.838.016.000
1000	65.686.913	65.686.913.000
500	21.062.791	10.531.395.500
200	20.895.518	4.179.103.600
100	26.170.840	2.617.084.000
50	27.198.542	1.359.927.100
20	43.643.662	872.873.240
10	64.397.056	643.970.560
Укупно:	309.525.652	175.985.893.000

Извор: Народна банка Србије.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар–септембар 2016. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификати откривено је 1.546 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца, што је за 21,2% мање него у истом периоду 2015. године, када је откривен 1.961 комад тих новчаница. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 4.

Табела 4. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца јануар–септембар 2016.

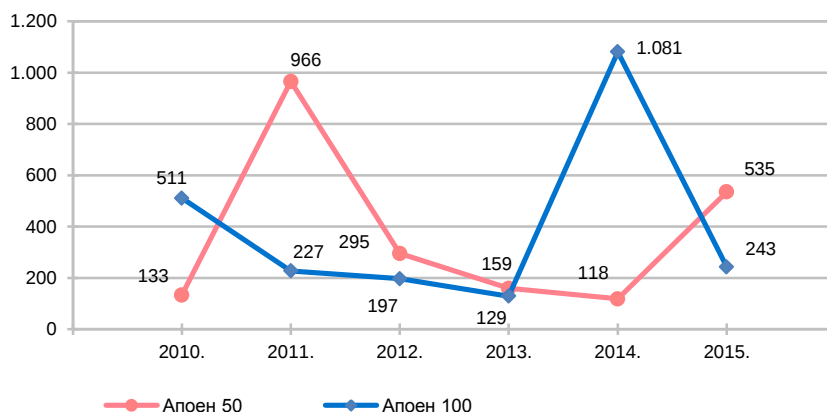
(у комадима)

Валута	EUR						Укупно EUR	USD			Укупно USD	Остало	Укупно
Апоен	500	200	100	50	20	5		20	50	100			
Комада	64	77	552	699	37	1	1.430	1	2	100	103	13	1.546
Учешће у %	4,1	5	35,7	45,2	2,4	0,1	92,5	0,1	0,1	6,5	6,7	0,8	100

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду откривено је укупно 1.430 комада фалсификованих новчаница евра, што је за 25,3% више него у истом периоду претходне године, када је евидентиран 1.141 комад тих новчаница. Однос броја комада најчешће фалсификованих апоена евра, од 50 и 100 евра, у последњих шест година приказан је на Графикону 4.

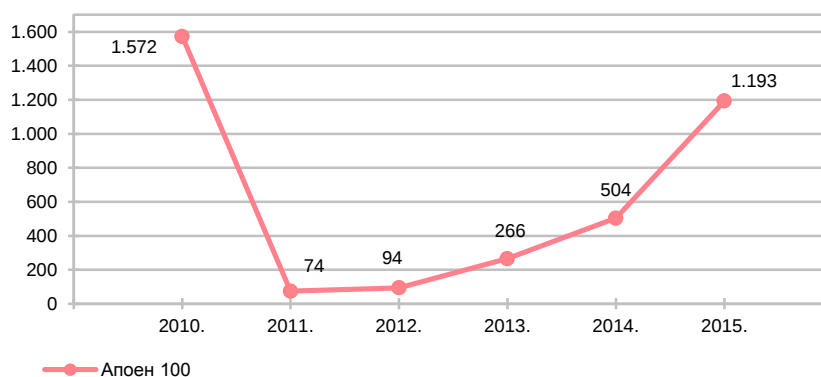
Графикон 4. **Најчешће фалсификовани апоени EUR**
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

У првих девет месеци ове године откривене су 103 фалсификоване новчанице америчког долара, што је скоро осам пута мање него у истом периоду претходне године, када је евидентирано 799 комада тих новчаница. Од тога готово је искључиво евидентиран фалсификат апоена од 100 долара. Графикон 5. приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих шест година.

Графикон 5. **Најчешће фалсификовани апоен USD**
(у комадима)

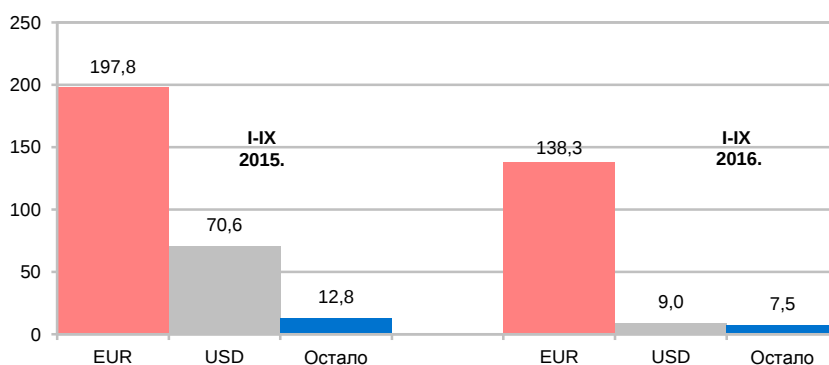

Извор: Народна банка Србије.

Групу валута „Остало“ у Табели 4. чине фалсификоване новчанице пет валута: швајцарског франка (седам комада), немачке марке (три комада), британске фунте (један комад), мађарске форинте (један комад) и руске рубље (један комад).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца, као и њихов однос са истим периодом претходне године, најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима¹ (Графикон 6).

Графикон 6. Фалсификати новчаница ефективног страног новца јануар–септембар 2015. и 2016.
(износ у хиљадама EUR)

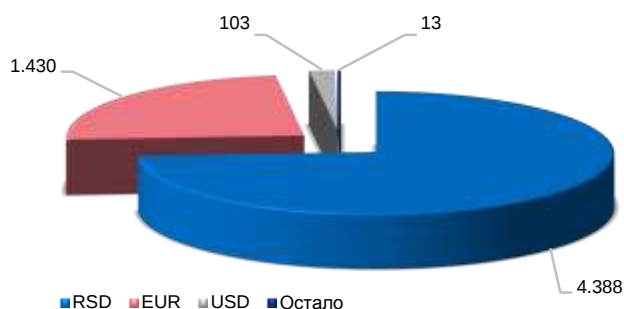

Извор: Народна банка Србије.

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

У укупно откривеним фалсификованим новчаницама у периоду јануар–септембар 2016. године, однос броја комада откривених фалсификованих новчаница домаће валуте и страних валута дат је у Графикону 7.

Графикон 7. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–септембар 2016.
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

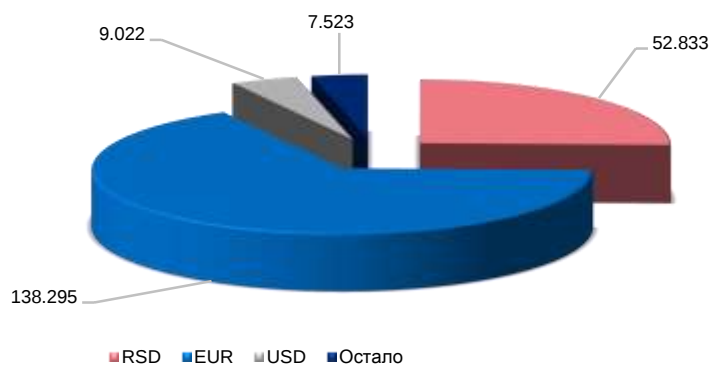
¹ За прерачун вредности других валута у евро за 2015. и 2016. годину примењен је средњи курс на дан 5. октобра 2016. године.

Како се може видети, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте (73,9%) у односу на учешће откривених фалсификованих новчаница страних валута.

Међутим, посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у првих девет месеци 2016. најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима² (Графикон 8).

Графикон 8. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–септембар 2016.

(износ у EUR)

Извор: Народна банка Србије.

Може се видети да је доминантан удео откривених фалсификованих новчаница евра (66,6%) и домаће валуте (25,4%).

² За прерачун вредности осталих валута у евро примењен је средњи курс на дан 5. октобра 2016. године.